HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שפיתא קדירה כשמניחין תותא מאכל התור על גבי כירה קרי שפיתה לשון שפות הסיר (ירמיהו כד): **ולא חזו חכמים.** מע"פ שמעון סמוכין לגבי תוקא לה שמין להם עבודת כוכבים היום לא חזו: **מאי לא חזו.** מיכא למימר בשמי קדירות לילף הכא דכתיב: **משום נשר נגילה.** ומע"ג מיכא למימר לאיסור לתוריית לא חזו לאמתוקי לאיסור בקדירות מן הספיקא: **הכא נמי.** לא ממחקינן דמי עבודת כוכבים בידי עובדי כוכבים שמותרה לה דניחא לאסור להם בהמה (ה) שלמים הללו שהוא מקבל מהן ממחא בהמה זו דמי עבודת כוכבים הן שבהמה היום לעורך בני תוכה היא ונקרבים היום לעבודת כוכבים והוא ליסור לתוריית מלא ידבק בידך מלותה וגו' (דברים יג) וכ"ש היכא דילעינן למשל תוכה לה הן לספק ליסורא דרבנן לא חיישינן דניחא ללמא שאי גברא שייך בשר בני תוכה והוי היום יום אידו ועבר שאי גברא מדרבנן לאסרי לישראל לשתא ולתא עמם ביום אידן: **רבא אמר.** שאי לא חזו להו לבשר נבילה קאמר דנילף מינה דכוותה דלא ניחוש לדמי עבודת כוכבים דהא לא דמי דהתם ליית שאי הנאה לעובד כוכבים דניסדי נבילה לקדירה (ו) דמיסתפי דלמי חזי ליה ישראל תבע ליה בדינא אבל הכא מתכוין עובד כוכבים לעשות רצון מציוו שלא ה"ק לא חזו להם חכמים משום ביטולי עובדי כוכבים ללמא שמיך ישראל (ז) לעובד כוכבים בשלוי וקלילן בשולי עובדי כוכבים דרבנן: **וה"ג.** היכא דפשיטא דלמים הללו מתוך תיבתו לקחם ולילא למיחש לאיסורא דתוריית לא חזו להם חכמים לספק ליסורא דרבנן: **משום יום אידם.** למיחש שלמא שאי עובד כוכבים שייך בשר בני תוכה ושקיל ועבר שאי ישראל בהדיא ביום אידו: **רבה בר עולא אמר.** ביום אידם של בני עזה לא שרא ר"ח לשתא ולתא עם בני עטלוחא ולא דמי לשתי קדירות דהתם לילא למיחש משום ביטולי עובדי כוכבים מכי (ז) שאי ישראל מדא זימנא בגמליס שאל הכא שאי לשיחש שלמא שאי עובד כוכבים שייך בשר בני תוכה והוי היום יום אידו ומתני' דקתני דמותה לה מותר לאו בשמוכה כולי שאי קאמר ור"ח לפני אידיהן הוא דשרי וה"ק לא חזו להם חכמים לשמת נתזה ניעורא מתוך קדירת עובד כוכבים לתוך קדירת ישראל הואיל ואיסור קל הוא שדא לילא שכיח ועוד דמי נמי שכיח בטיל ברובא ה"ג לא חזו לאיסור תוכה לה של בני עזה ומע"פ שמוכה לה ממש: כל היכא דמני שים בה עבודת כוכבים משמע שהיום עובדין לירחה שלהם: **אסור ליהנות לתוכה.** משום חשד דלמרי אישו נמי חזיל למפלח: **יצב לו קוץ.** נתחב לו קוץ ברגלו: **ואם אינו נראה.** מפרש לקמן: **פרצופות המקלחין מים.** פרצופות שדא מצולין ונכנס פילון מים לתוכיהם לתוכן ויוצאין דרך פיהם: **כברכים.** דרך יוצאי כרכים להתנהג בגדולה להכי נקט כרכים: **ע"ג סיגון.** ליגור ממוצר בקרקע: **מפני סכנה.** שלא יבלע עלוקה שבתוכו ר"ת: **חיישינן דלמ מיפתחו.** שמין שדא רואהו: **לל מקום שאסרו חכמים.** דבר המותר ואסרוהו מפני מראית העין שהרואהו חושדו בדבר עבירה: **לפיכך בחדרי חדרים אסור.** במקום שמין שדא רואה שקרוהו: **ואם אינו נראה כמשתחוה.** שפושה אחריו או לידו ללל עבודת כוכבים: **למיזל קמיה.** עד שיעבור מכנגד עבודת כוכבים: **אבל מעיין לחיכא סכנה דאי לא שתי מיא אימא לא צריכא** פרצופות

דלמא מהדר ישראל **אפיה.** וה"ת מאי שנע משאר איסורים דלעלמא דשריי ביוצא וכנכס וי"ל דהא דשריין בעלמא יוצא וכנכס היינו היכא דנתפס כגוב אם מצלו ישראל ותבע ליה לדינא שאל הכא יכול לתחוב הכף של נבלה בקדירה ויאמר להגיים שתבשילך ותכוונתי שלא יקדים לי נמי הכא מיירי בתבשיל שכבר נתבשל ברוטב מרתת מיניה ולרבא היכא למיתר דשרי יוצא וכנכס אפי' בתבשיל שכבר ומשום הכי לא מייתי רישא מבשר נבלה לדמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים דשרי יוצא וכנכס אפי' בתבשיל שכבר **ושדי עובד כוכבים נבילה בקדיר'.**

פירש ר"י שדי בשר כמוסה שלו ושקיל בשר שמיהה כדי להרויח שאל בחנם כדי להשקיל שת ישראל לא חיישינן לפיולו הולך למרחוק ולהיה מלקמן בפרק שני (דף לד:) גבי הסיל לרבא דמוייסא לא חייש לשתא ממרא כיון דקיסתא דמוייסא גלומא פי' בזוח וקיסתא דממרא בתרבעה לומי פירות בתרבע זוז ומשמי טעמא שבקינן בכל יום קדירות שלנו לשמוחינו עובדות כוכבים ולא חיישינן למא המילה ליסור בתוכו: **דכוותה** ה"נ **לא חשו חכמים לדמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים.** פירש הקונטרס דניחא לדמים הללו שהוא לוקח מהן בשר זו של בני תוכה הן ובשר היו נקרבים לעבודת כוכבים ולסוף מדלוריים לכתיב לא ידבק בידך מלותה משמע דלאחני נמי שם הוה ידעינן בודאי שהם של עבודת כוכבים לסוף ולרבא אפי' הכא שמי לא חשו להם חכמים משום ביטולי עובדי כוכבים ולא אמרי' דלמא שאל עובד כוכבים ביד עובד כוכבים ולא אמרי' דלמא בן עטלוחה יהבינהו ליה ולמה דימה לו הדבר לצורר שכך היו דיריהם ישראל ועובד כוכבים והיו מבשלין יחדו. רבא אמר לא חשו להן חכמים משום ביטולי עובדי כוכבים דכוותה הכא לא חשו להן משום יום אידם כלומר כשם שכל אחד ואחד מבשל קדירתו כך כל אחד מקום שיש בו עבודת כוכבים הוא יום אידו: רבה בר עולא אמר לא חשו להם חכמים משום צינורא פי' שמא ניתזה צינורא מפי העובד כוכבים ונפלה בקדירה של ישראל דכוותה הכא נמי לא חשו להן חכמים משום לפני אידיהן הואיל ואין העבודת כוכבים עצמה בתוך עזה אבל ביום אידם עצמו אסורה אפילו עזה: **פים'** מהו לילך לשם פי' שלא לשם משא ומתן אלא (ל"ז) [לעבור] מתוכו למקום אחר בזמן שהדרך מיוחדת לאותו מקום אסור. אבל אם מן הדרך ההוא הוא הולך גם למקום אחר מותר כר'. ת"ר ישב לו קוץ בפני עבודת כוכבים לא ישחה ויטלנו מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה כמשתחוה מותר וכן אם נתפזרו לו מעות בפני עבודת כוכבים לא ישוח ויטלם מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה כמשתחוה מותר. מעיין המושך מים בפני עבודת כוכבים לא ישחה וישתה מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים וכן פרצופות המקלחין מים בכרכין לא יניח פיו על פיהם וישתה מפני שנראה כמנשק לעבודת כוכבים. וצריכין דאי תנא קרן וכו' ופשוטה

(סה) דפסקינן בחומר חמרא זבין גומיא זבין וה"נ נחמר הכי ויהא מותר אף לידועים שהם בני תוכה ותומר ר"י דהכא מיירי בידוע שהוא קבוע לקנות משמשי עבודת כוכבים וכרכיה הלכך לבני תוכה אסור לחיכא למיחש לדמי עבודת כוכבים שאל התם מיירי בידוע שאינו קבוע לכך ולפיכך יש לחלות בחומר גומיא זבין ורבא פליג ואמר מי הוה לן למיחש לדמי עבודת כוכבים שהיה הידוע עשוי לכך מיישינן ולפילו בהוגה לה שאל רבא סבר לחיין הידוע עשוי לכך ומשום יום אידם שיעשו לכך: **כל** מקום **שאסרו חכמים מפני מראית העין** וכו'. פי' רב נסים גאון לחיין הלכה כרב מדתנן פרק שני לחולין (דף מא. וע"ש בתוס') ונשוך לה יעשה כן שלא יחקה המינים ועוד תנן בשבת (דף קמו:) שוטטין בחמה שאל לא בשלו לא לחקרו בחלר מע"ג דבשוק חמור מפני מראית העין כך קבלתי בשבת מפי מורי החסיד ובתוספות רבינו יהודה מצחתי נרשה לר"י ז"ל דהלכתא כרב דפריסיק בשבת פ' במה משה (דף קה. ושם ד"ה לחמר) : **והאמר רב** יהודה **אמר רב** וכו'. ולפ על גב דפליגי בית תנחי בפרק במה משה (שבת דף סד:) מ"מ לא בעי לחרץ דפליגא הך ברייתא על רב יהודה:

פרלופות

מסורת הש"ס

ה) [תוספתא פ"ז ה"ג], שבת סד: קמו: ביצה טו, ג) ל"ל תמה, ד) לפי גי' רש"ל הד"ל ופ"ל דהלכתא כרבי מדפריך הכא והא תמ"ר ת"ר,

גליון הש"ס

גמ' אילימא דלא מתחזי. עיין יכומלמי פ"ט דלמלים על משנה ב:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' להם בהמה מפני שדמים וכו' היום לעבודת כוכב' ואסורין מדאורייתא כל"ל ותיבת והוא ממחק: (ו) ד"ה רבא וכו' ומיסתפי: (ז) בא"ד ישראל על העובד כוכבים:

לעזי רש"י

שנשוא"ה. עלוקה.

מוסף רש"י

כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין. שלא יחקו המינים ועוד מתן בשבת (שבת שד:).

עין משפט נר מצוה

מ א ב מיי' פ"ג מהל' עבודת כוכבים הלכה ז סמג לאוין ט טושע"ע י"ד סימן קג סעיף ב:

מא ג מיי' שם הלכה ח טור ש"ע שם ס"ג:

מב ד מיי' פי"ח מהל' רוצח ושמירת נפש הלכה ו סמג עשין עט טושע"ע י"ד סימן קנו סעיף ה בהג"ה וטושע"ע ח"מ סימן תכו סעיף ט:

מג ה מיי' פכ"ג מהל' שבת הלכה כ סמג לאוין סה טור ש"ע ס"ח סימן שא סעיף מה:

מד ו מיי' פ"ג מהלכות עבודת כוכבים הל' ז סמג לאוין יט טור ש"ע י"ד סי' קנ ס"ג:

מה ז מיי' שם הלכה ח בהג"ה:

רבינו חננאל

עטלוחה של עזה מה היא כלו' עזה מותרת או אסורה אמר ליה לא הלכת לצור מימיך וראית ישראל ועובד כוכבים ששפתו שתי קדירות ע"ג כירה אחת ואמרו חכמים כי קדירת ישראל מותרת ולא חשו לה כלום. מאי לא חשו לה משום בשר נבילה ולא אמרי' דלמא אהדר אפיה ישראל ושדא ליה עובד כוכבים בשר נבילה בקדירה דכוותה הכא נמי לא חשו לה חכמים בידי בני עזה משום דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים ולא אמרי' דלמא בן עטלוחה יהבינהו ליה ולמה דימה לו הדבר לצור שכך היו דיריהם ישראל ועובד כוכבים והיו מבשלין יחדו. רבא אמר לא חשו להן חכמים משום ביטולי עובדי כוכבים דכוותה הכא לא חשו להן משום יום אידם כלומר כשם שכל אחד ואחד מבשל קדירתו כך כל אחד מקום שיש בו עבודת כוכבים הוא יום אידו: רבה בר עולא אמר לא חשו להם חכמים משום צינורא פי' שמא ניתזה צינורא מפי העובד כוכבים ונפלה בקדירה של ישראל דכוותה הכא נמי לא חשו להן חכמים משום לפני אידיהן הואיל ואין העבודת כוכבים עצמה בתוך עזה אבל ביום אידם עצמו אסורה אפילו עזה: **פים'** מהו לילך לשם פי' שלא לשם משא ומתן אלא (לע"ז) [לעבור] מתוכו למקום אחר בזמן שהדרך מיוחדת לאותו מקום אסור. אבל אם מן הדרך ההוא הוא הולך גם למקום אחר מותר כר'. ת"ר ישב לו קוץ בפני עבודת כוכבים לא ישחה ויטלנו מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים ואם אינו נראה כמשתחוה מותר. מעיין המושך מים בפני עבודת כוכבים לא ישחה וישתה מפני שנראה כמשתחוה לעבודת כוכבים וכן פרצופות המקלחין מים בכרכין לא יניח פיו על פיהם וישתה מפני שנראה כמנשק לעבודת כוכבים. וצריכין דאי תנא קרן וכו' ופשוטה